

Det er historiske tilfældigheder, der har afgjort, om flere af vore menneskerelaterede ydelser ligger i privat eller offentligt regi. Hvorfor er det f.eks. i orden, at sygetransport ordnes i privat regi via Falck, mens mange synes, det ville være meget forkert, hvis madudbringning til pensionister skal ske via privat ansatte? Det kan kun være tradition, intet som helst andet. Der er ingen sund logik i disse skel, og hvorfor er det ikke personernes kvalifikationer og faglige og menneskelige egenskaber, der skal vurderes og være afgørende, frem for som tilfældet er nu, hvor det er afgørende, om de er ansat i en privat eller i en offentlig virksomhed?

Samtidig kan det konstateres, at de ansatte får det væsentligt bedre af at være ansat i en privat virksomhed. Sygefraværet falder f.eks. markant, og derfor er det heller ikke svært at forestille sig, at dette forhold i sig selv giver øgede menneskelige ressourcer og større overskud og beredvillighed, som mange af disse job jo kræver, men som er meget svært måleligt.

Vi ønsker at fokusere mere på de muligheder, udlicitering giver, fordi det faktisk rummer en mængde fordele og muligheder, såfremt det gøres professionelt. Ved udlicitering bevarer det offentlige retten til at bestemme niveauet for og omfanget af servicen og de forhold, man ønsker at lægge vægt på. Det offentlige bevarer også kontrollen med, om borgerne rent faktisk får det, de har krav på, men til gengæld fritages den offentlige sektor for det, den ikke kan, nemlig organisering af rationel drift. Herved opnås der en langt større service og langt flere valgmuligheder for de samme penge eller på trods af store besparelser.

De internationale erfaringer taler deres tydelige sprog. Overalt vinder de private, når der kan laves sammenligninger. Vi behøver blot at gå til Sverige for at se, at f.eks. ældreservice kan udføres således, at der opnås langt større tilfredshed hos de ældre, kombineret med besparelser på op til 25-30 pct. Men selv om besparelserne måske ikke vil blive helt så høje herhjemme, er det da uacceptabelt, at mange nægter at udnytte de helt oplagte muligheder, der ligger lige for hånden, på grund af en forældet ideologisk barriere. Hvorfor skulle en offentligt ansat hjemmehjælper blive dårligere af at blive ansat i et privat firma? Tværtimod viser erfaringerne, at der bliver mange flere timer til rådighed for de ældre.

Kommunernes Landsforening lavede en undersøgelse i 1992, hvoraf det tydeligt fremgik,

at de barrierer, man så for udlicitering, hovedsagelig skyldtes uvilje blandt personalet – politiske holdninger, ønsket om selv at ville udføre arbejdet osv. – langt snarere end tekniske barrierer, juridiske problemer, dårlige erfaringer eller kvalitetsforringelser. Det betyder altså, at der skal noget positivt til for at få sat mere gang i udliciteringen. Det kan f.eks. være bedre fokusering på og større markedsføring af de mange gode erfaringer, der eksisterer med hensyn til de serviceforbedringer og besparelser på det offentlige budget, en udlicitering medfører.

Det spiller også en rolle, hvilke signaler der kommer fra regeringen. Under den borgerlige regering var signalerne rene. Vi fik udliciteringscirkulæret, som tvinger statslige myndigheder og institutioner til med mellemrum at udbyde egnede opgaver og at udlicitere, hvis opgaven kan udføres billigere og bedre af en privat virksomhed, og der blev udsendt en vejledning til kommuner og amter, som klart anbefalede mest mulig udlicitering, om end den ikke var tvungen.

Signalerne fra den nuværende regering er langt mere grumsede – ja, man kan vel sige, at signalerne nærmest går i retning af omvendt udlicitering, som jeg var inde på i mine tidligere bemærkninger om den nye lov om amtskommuners udførelse af erhvervsopgaver for hinanden. Denne lov gennemhuller sammen med to andre love for området det værn, kommunalfuldmagten tidligere gav de private virksomheder mod konkurrence fra det offentlige.

Det er ikke kun en påstand, at det er en god idé at anvende udlicitering i langt større omfang. Samtlige de erfaringer, som er tilgængelige, peger på store muligheder i udliciteringer. For eksempel blev der i 1991 foretaget meget omfattende undersøgelser i Finansministeriet, og konklusionen var klar: Produktiviteten i den offentlige sektor er generelt lavere end i den private sektor. Man lavede sammenligninger af en hel række forskellige erhvervsområder, og inden for busdrift, vandforsyning, renovation, hospitaler, tandlæger, plejehjem, banker, forsikringselskaber, rengøring, brandvæsen, Meteorologisk Institut m.v. var det helt oplagt, at den privat drevne produktion var langt mere produktiv. Det har Finansministeriet selv uomtvisteligt konkluderet.

Opfordringen herfra skal altså lyde: Lyt til sund fornuft! Se på de mange positive erfaringer, der er indhentet på området! Skab mere åbenhed om mulighederne i forbindelse med